

PINSEFESTEN

FEMTI DAGER etter påskefesten feiret Jødene «Ukesfesten». Da ble innhøstingsperioden avsluttet ved at førstegrøden av hvetehesten bæres frem for Herren i tempelet med takk for Guds gode gaver.

Påskefesten feiret Guds folk til minne om utgangen fra Egypt, fangenskap og slaveri. Men Påskefesten innledet også innhøstingen. Den nye høst skulle ikke blandes med gammel surdeig. Derfor åt de usyret brød. På Ukesfesten skulle derimot hveten blandes med surdeig, lages til to brød og svinges av prestene for Guds åsyn, sammen med de andre foreskrevne offer som denne dagen skulle bæres frem.

Femti dager etter påskefesten ble det også lovgivningen på Sinai feiret; Loven som både var retningslinjer for hvordan Herrens folk skulle leve, men derfor også et kjennetegn på at de var Guds utvalgte folk.

Det var derfor ikke å undres over at Jerusalem var full av folk. Troende jøder og sympatisører av den jødiske tro fra hele den antikke sivilisasjon var til stede rundt tempelet for å feire Ukefesten. Dette er bakgrunnen og rammen for Kirkens pinsefortelling.

Kirken feirer også den femtiende dag etter Påskehøytiden, da Den nye Adam, Kristus, innleder en ny æra ved død og oppstandelse. Han står opp ”som førstegrøden av dem som er sovnet inn,” skriver apostelen Paulus.

Den femtiende dagen, Pentekoste, eller Pinsen, feires derfor ikke lenger ved at hvetekekaker fylt av surdeig bæres frem for Gud som takkeoffer. Fylt av Den Hellige Ånd, trer Herrens apostler frem og forkynner Guds godhet i Herren Jesus Kristus.

Apostlene er førstegrøden, og bærer bud om Kirken som er spredt over hele jorden: ”*mennesker av alle stammer og tungemål, av alle folk og nasjoner,*” for å bruke ordene fra den sang den himmelske menighet synger for Faderens trone.

Den femtiende dag feirer også Kirken pakt mellom Gud og mennesker, og fortsetter slik en gammel skikk. Men skikken er fylt med nytt, nei, heller et fornyet innhold: Der Israelsfolket feiret løftets pakt, Lovens ord skrevet på stentavler, der feirer Kirken oppfyllelsen av den gamle pakt og de gamle løfter, en ny lov skrevet i menneskehjertene.

Pinsen handler derfor om Ånd, men er ikke åndelig i den forstand at alt er diffust og mangler substans. Tvert imot: Den Hellige Ånd er selve Substansen, forutsetningen for all sann *kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, tålsomhet og selvbeherskelse*.

Ånden er like lite “åndelig” i Den nye pakt som i den gamle: Der Guds Ånd gis, skapes takk og lovprisning for de gaver Gud gir, som “jordens og vintreets frukt og av menneskers arbeid”, som vi sier i ved innledningen av eukaristifeiringen.

På samme vis som Pinsefesten i Den gamle pakt var knyttet til den lov og de bud Gud gav, er også Den nye Pakt feiring av Pinsen og Åndens gave knyttet til Guds lov, åpenbart i og ved Herren Jesus Kristus: Kjærlighetens lov. Sannhetens lov.

Kjærligheten er ikke diffus, ikke teoretisk, ingen tankekonstruksjon. Kjærligheten er alltid rettet mot noen, og er alltid knyttet til konkrete handlinger. Også apostelen Johannes advarte mot usunn åndelighet og teoretisk kjærlighet til Gud:

«Om noen sier at han elsker Gud, men likevel hater sin bror, er han han en løgner. For den som ikke elsker sin bror som han har sett, han kan ikke elske Gud som han ikke har sett?»

I dagens evangelietekst sier Jesus: ”*Den som har mine bud og holder dem, han er den som elsker meg.*”

Både i evangeliet og i brevene den hellige Johannes skrev, er Helligånden, lydigheten mot Guds bud og kjærligheten knyttet sammen.

Den fred Jesus gir er noe mer og noe annet enn den fred verden gir, fordi denne freden er knyttet til det trosliv som springer ut av at Jesus har tatt bolig i oss ved Den Hellige Ånd. Den fred Johannesevangeliet her peker på er nær sagt det samme som «åndens liv» i Pauli skrifter, der fred er én av Helligåndens frukter, sammen med kjærlighet og glede, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, saktmodighet og avholdenhet.

På Pinsedagen knytter Gud Den Hellige Ånd seg til et miljø, den nye paktens gudsfolk. Åndens gaver gis et rom der de unnfanges, fødes og vokser: Kirken. Kjærligheten gis et rom der den unnfanges, fødes og vokser. Kirkens fedre har derfor rett når de sier at der Kirken er, er også Guds Hellige Ånd. Men de har like rett når de påpeker at Der Ånden er, der er Kirken.

Kirkens store fristelse er likevel å gjøre Helligånden til **sin eiendom**, men det er jo ikke slik det er. Det er omvendt: **Kirken** er Helligåndens eiendom. Intet menneske kan binde Den Hellige Ånd, eller sette grenser for Åndens gjerning. Kirken er Helligåndens tempel, ikke Åndens fengsel. Vi kan derfor kanskje si hvor Guds Ånd er å finne, men ikke hvor den ikke finnes!

Fordi Den hellige Ånd har knyttet seg og sin gjerning til Kirken, er vi ikke overlatt som foreldreløse barn. For der Ånden er, der er også Faderen og Sønnen. Ånden er tegnet på at vi tilhører Herren Jesus Kristus, at Ånden bor i oss og knytter oss til Sønnen.

Tilhørigheten til Herren viser seg gjennom at vi holder hans bud. Hans bud er at vi skal elske hverandre, slik Gud elsker oss i Kristus: ”*Den som sier: Jeg kjenner Ham! – og ikke holder hans bud, han er en løgner, og sannheten finnes ikke i ham.*”

I enhet med Apostlene, skal vi i Kristus bære oss selv frem til Faderen som ”offer som er Gud til behag.” De var førstegrøden, men også vi hører med til høsten, for vi har som dem også fått Den Hellige Ånd som gave. I oss viser Guds Ånd seg som håndfast: i lovprisning, kjærlighet, lydighet og ydmykhet.

Helligånden knytter oss til Herren Jesus og til hverandre, og til hele den Kirke som forkynner, lovpriser den éne sanne Gud, Fader, Sønn og Ånd fra evighet og til evighet.

Fr. Erik Andreas

